

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMĂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

IDEI PERIMATE

În congresul general al Clerului ținut la Iași legea de organizare a Bisericii a fost supusă unei critici largi, care n'a știut să fie destul de obiectivă și documentată. Câțiva oratori, de sigur de bună credință, au pus multă pasiune în expunerile lor, încercând să demonstreze că organizația actuală este deadreptul o anomalie, ce zădărnicește orice tendință de progres bisericesc. În consecință, opinau că ea trebuie să fie supusă unei operații radicale și întocmită din nou pe potriveala canoanelor.

Alții și mai îndrăzneți, o declarau cu totul necorespunzătoare, propunând să fie înlocuită, pur și simplu, cu Legea Clerului mirean din 1893, numită după autorul ei legea Tache Ionescu.

Mărturisim, că nimic nu ne-a surprins mai mult decât această concepție bizară, aruncată în mijlocul unor debateri cu pretenții de seriozitate.

Căci una este să descoperi lacune în organizația de astăzi și să ceri înlăturarea lor prin modificarea legii, ceva mai grav este să preconizezi schimbări fundamentale, dar cu totul neînțelese ni se pare gândul năstrușnic de a trage cu buretele peste așezământul bisericesc în vigoare, și a cere revenirea la o lege perimată.

Ce a fost legea din 1893? Statificarea vieții bisericești de sus până jos. Toată conducerea și administrarea Bisericii eră trecută în mâinile Statului, care dispunea de soarta ei prin Ministerul Cultelor. Mai mult decât atât. Se creia aici un organ special numit Casa Bisericii, în frunte cu un administrator laic, care deși amovibil, fiindcă plecă din post deodată cu Ministrul său, avea puteri depline să facă și desfacă totul. Cu alte cuvinte, Biserica își pierduse independența, fiind pusă la discreția deținătorilor vremelnici ai puterii politice.

Ce-a însemnat această în-

cătușare, nu-i tocmai greu s'o descoperim. Partidele politice, cari aveau clientela de satisfăcut, și-au introdus practicile lor necurate și în Biserică, desfigurând-o până la nerecunoaștere. Umilinta în care căzuse se oglindea dureros de adevărat în scenele penibile din anticamera atotputernicului administrator mirean al Casei Bisericii, unde ierarhii venerabili erau lăsați să aștepte ceasuri și zile întregi favoarea unei audiențe de 5 minute.

Toate numirile, transferările, disciplinările și amovările personalului bisericesc, erau în mâna acestui oberprocuror, și fără aprobarea lui Episcopii n'aveau dreptul să angajeze nici măcar un crâșnic sau să repare un geam dela biserică.

Cârmuită de organe în afară de ea, supusă voinței unui om, executor inflexibil al clubului politic, adeseori străin de preocupările Bisericii și sfîntenia ei — ne putem da seama cât de scăzut trebuia să-i fie prestigiul religios și înrăurirea morală în viața generală a neamului.

De aceea, după terminarea războiului de întregire, nemuritorul bărbat de stat Ion I. C. Brătianu, elaborând un anteproiect de constituție a României Mari, a socotit, că Biserica națională trebuie să fie scoasă din această captivitate politică, redându-i-se libertatea de mișcare și de faptuire. Și inspirându-se din autonomia atât de rodnică a Bisericii ardelenice, a hotărât adoptarea organizației șaguniene cu principiile ei constituționale și democratice.

În expunerea de motive, citim aceste justificări vrednice de reținut: „Cum în toate instituțiile se caută azi să se dea conducerea în seama celor competenți, tot așa și afacerile bisericești trebuiesc încredințate oamenilor bisericii. Deasemenea, biserică va trebui de aici înainte să-și poată îndruma

formă, cum va crede de cuviință, personalul de care are nevoie. Preoții nefiind funcționari obișnuiți, pregătirea lor sufletească trebuie să aparțină bisericii. Biserica, de asemenea trebuie să participe mai activ la administrarea fondurilor ce i se pun la dispoziție pentru satisfacerea cerințelor religioase. Principiile democratice, cari ne stăpânesc astăzi trebuie aplicate și în biserică. Vechea organizare oligarhică trebuie să facă loc unei organizări mai democratice, solidarizându-se la mersul bisericii întreg poporul credincios, care va fi admis să participe la conducere alături de clerul înalt și clerul de mir. Participarea elementelor laice, va da de sigur o nouă viață bisericii”.

Reproducând aceste texte importante, stabilim precis originile organizării actuale a Bisericii: ea n'a fost cătuși de puțin impusă de Mitropolia Ardealului, ci cerută, după o matură chibzuință, de către providențialul creator al unității noastre naționale. În 1925 el a

avut satisfacția să dea Bisericii sale organizația ce i-a dorit-o, complectând-o cu Patriarhatul din acelaș an, devenind astfel și ctitorul religios al neamului românesc.

Cel dintâi deceniu de experiență a arătat — prin înfăptuiri reale și numeroase — ce înseamnă o Biserică stăpână pe destinele ei. Numai detractorii și dușmanii pot îndrăzni să le tăgăduiască. Cei de bună credință și iubitori ai sfintelor altare sunt unanimi a recunoaște, că uoaua lege de organizare a Bisericii ortodoxe a fost o binecuvântare a Cerului, cu urmări fericite pentru viața religioasă a neamului. Mai e cu puțință să ne închipuim o întoarcere la trecutul îngropat pentru totdeauna? Arînsemnă să schimbăm libertatea bisericească de azi cu robia etatistă de ieri. Or, pentru o asemenea operație nu se vor găsi vraci nici între conducătorii luminați ai Statului, și cu atât mai puțin printre aceia, cari au răspunderile conștiente pentru viitorul Bisericii românești.

Praznicul Sf. Nicolae la Cluj.

Este în tradiția Eparhiei noastre, ca ziua sf. Ierarh Nicolae să fie prăznuită în chip deosebit. Deoparte pomenirea religioasă a merelui Părinte bisericesc, de alta sărbătorirea românească a Părintelui Eparhiei, purtător de acelaș nume slăvit.

An de an, dela restaurarea ctitoriei lui Ștefan cel Mare, intelectualii Clujului alergau în această zi la biserică să asculte sf. Liturghie, iar după sfârșitul ei să treacă cu toții la reședința episcopescă, spre a felicita pe iubitul lor ierarh, în veci neuitatul Nicolae Ivan.

Bunul Dumnezeu a voit, ca această frumoasă tradiție să nu se stingă cu trecerea la vecinicie a ctitorului Eparhiei, și astfel ne-a dăruit un urmaș împodobit tot cu numele atât de scump inimilor noastre. Vechea și buna datină a rămas deci neschimbată.

După terminarea slujbei divine din Catedrală, clerul și mulțimea de mireni, doamne și tinerime, ofițeri și funcționari, s'au dus la reședință, să facă pentru întâia dată urări

de ziua numelui P. S. Episcop Nicolae Colan.

Salonul cel mare devenise nelcăpător pentru distinși și numeroși credincioși din capitala Ardealului. În numele lor a luat cuvântul eminentul academician dl prof. Sextil Pușcariu, care evocând un episod familiar din vremea Mitropolitului Șaguna, afirmă solidaritatea sufletească dintre Ierarh și păstorii. Binecuvântarea Vlădicului însoția orice act de seamă din viața clerului și fruntașilor laici. Așa ne-am obicinuit și în zilelele fericitului adormit Nicolae Ivan, care știuse să strângă pe toți în jurul lui, câștigându-și dragostea și stima lor nemărginită. Cu aceeași încredere ne apropiem și de P. S. Episcop Nicolae Colan, ales cu atâta însuflețire pentru calitățile alese și pregătirea înaltă, menite să fie izvorul unei rodnice păstoriri de renaștere spirituală a Eparhiei. Înconjurându-l cu acelaș devotament cald, îi aducem în numele credincioșilor cele mai bune urări de sănătate spre binele și înălțarea Bisericii ortodoxe,

Răspunsul Prea Sfințitului Episcop Nicolae.

Tânărul Ierarh, vădit mișcat, răspunde într-o frumoasă și vibrantă alocuțiune, mulțumind pentru această sărbătorească manifestație de simpatie. Ea constituie o nouă dovadă a legăturilor indisolubile dintre Păstor și popor, în temeiul cărora Biserica ardeleană s'a dezvoltat însemnând o putere de nebiruit și o sigură ocrotitoare a tuturor idealurilor noastre. Eparhia Clujului este o pildă e-locventă, datorită vredniciei fără seamăn a marelui ziditor Nicolae Ivan. Dar dacă Episcopul este un conducător în deobște recunoscut al Bisericii și neamului, gândurile și acțiunile lui nu vor izbuti, dacă nu vor avea concursul prețios al fruntașilor și poporului dreptcredincios. Mântuitorul spusese ucenicilor săi: „Fără de mine nu puteți nimic”; eu întorc vorba și spun: fără ajutorul Dumneavoastră al tuturor, cărturari distinși, femei alese, reprezentanți destoinici ai Bise-

ricii, armatei și așezămintelor noastre culturale nu voiu putea răspunde nădejților legate de mine. Mi-ați dat astăzi o dovadă mișcătoare de încredere și iubire, fiind încă abia la începutul păstoririi mele. Eu nu pot răspunde altfel, decât rugând pe bunul Dumnezeu să-mi păstreze sănătatea și vigoarea spre a le pune cu totul în slujba Bisericii și a neamului. Îl mai rog de asemenea să păstreze vie frăția caldă ce văd că domnoște între iubiiții mei fii sufletești.

Au mai prezentat felicitări dl I. Vásárhelyi, episcop reformat, dl Dr. A. Rațiu în numele Asociației meseriașilor și comercianților români, anunțând pe P. S. Sa că a fost proclamat președinte de onoare. Impresionante au fost urările unui grup de 6 eleve în costum dela Școala normală de fete.

După încheierea festivității, publicul a trecut în sufrageria mare unde i s'a servit un bufet bogat și gustos.

Pomenirea Episcopului Nicolae Ivan.

Ziua sf. Ierarh Nicolae a fost consacrată la Cluj comemorării neuitatului Episcop Nicolae Ivan. Dimineața după sf. liturghie, s'a slujit în Catedrală un parastas de către P. S. Episcop Nicolae Colan înconjurat de un mare sobor de preoți. Răspunsurile funebre au fost date de corul Academiei teologice, sub conducerea d. prof. Dr. V. Petrașcu. P. C. consilier Dr. Vasile Sava a rostit după Priceasnă următoarea cuvântare despre viața și opera marelui ctitor.

Cuvântarea

păr. cons. Dr. V. Sava

P. S. Stăpâne!
Iubiților Creștini!

Istoria neamurilor ca și a instituțiilor nu se alcătuește din înșirarea banală a vieții de toate zilele a acestor instituții sau neamuri. Ea este legarea într'un lanț a oamenilor mari și a faptelor acestora, pentru că posteritatea să le cunoască și să încăl-

zească din căldura pilduitorilor. În vreme de liniște și de pace să învețe din faptele acelor înaintași cum să-și crească odraslele și să-și orânduiească înșiși viața, iar în vremi de restriște să știe cum să ceară curaj dela Cel de sus și să-l primească.

Istoria profană este înșiruirea vieții și faptelor eroilor și a înțelepților neamurilor, cari, apărând la intervale foarte lungi, de multeori numai la decenii, proiectează lumină care călăuzește pașii posterității. Istoria sfântă este înșiruirea virtuților și faptelor mărețe creștinești, cari constituie nectarul credinței noastre, din care se adapă, ca cerbul din apele limpezi ale izvoarelor cristaline, toți cei ce achitează după mângâierea faptelor bune și creștinești, și după adevăr.

Omenimea se oprește din când în când, în mijlocul preocupărilor de toate zilele, ca să cumpănească faptele ce-

lor trecuți la cele eterne, să asculte glasul celor din morminte, și să-și măsoare valoarea faptelor sale. O astfel de zi este și ziua de azi, când sărbătorim amintirea marelui ierarh Nicolae.

Eroii sunt reprezentanții curajului unei națiuni într-o epocă, oamenii de știință reprezentanții progresului cultural al omenirii. Sfântul Nicolae a fost reprezentantul bunătății, a milosteniei și a adevărului creștin.

Sfântul Nicolae s'a născut la Anadool în ținutul Patara. Părinții săi au fost creștini cu bunăstare. I-au dat deci o creștere aleasă și creștină, îndrumându-l pe drumul drept al faptelor bune.

S'a distins dela început, între ceilalți copii, prin râvna sa la învățătura și dragostea cu care cerceta Biserica ascultând scripturile și stând de vorbă cu bătrânii înțelepți. Unchiul său care, era arhiereu, și îl chema tot Nicolae, descoperi repede însușirile alese ale nepotului său și îl hirotoni preot. Ca preot exercita milostenia pe o scară întinsă și neobicinuită. Căuta însuși pe cei nevoiași la ei acasă, împărțind daruri celor lipsiți. Nime nu i se adresa fără să primească un ajutor sau o vorbă bună de mângâiere.

Părinții îi mor de vreme și cu bogăția mare, ce i-au lăsat moștenire, putea să ieie și drumul plăcerilor și a desfătărilor, râvnit de atâția fii ai pământului. În el însă lucra Duhul evangheliei lui Hristos.

Îndeosebi milostenia o exercita în ascuns ca să nu știe dreapta ce face stânga. Se spune că un om bogat, care scăpătase acum, avea trei fete. Și fiindcă nu mai avea cu ce să le înzestreze, nu știa ce să facă cu ele, era mereu muncit de grija zilei de mâine și de soarta copilelor sale. În disperarea și mizeria sa, se hotărăște să le trimită în lume să-și câștige singure existența, ceea ce echivala pe atunci cu decăderea lor morală.

Sfântul Nicolae, aflând acest gând de perzanie, ia din visteria sa 300 de galbeni și strecurându-se noaptea în apropierea casei, se întinde pe fe-

reastră și așează în camera omului punga, care pentru acesta constituia mântuirea. Și aceasta faptă nobilă o repește de trei ori până când omul a putut să-și așeze toți trei copii. Abia la a treia binefacere a aflat cel ajutat cine este binefăcătorul său, surprinzând pe preot. Acesta îi poruncește să nu spună le nimeni. Cu toate acestea faima sa trece în gura lumii care începe a-l adora și admira pentru bunătatea și milostenia sa.

Se mai spune despre el că, călătorind odată spre Ierusalim, locul unde a viețuit Mântuitorul, visează că un om se găsea sus la catargul corabiei și taie pânzele. Trezindu-se sfântul chiamă pe corăbieri și le spune, să se roage ferbinte lui Dumnezeu, căci încurând va izbucni o furtună mare și viața le este în pericol. Nu-și termină bine cuvintele, marea începe a se umfla, și o furtună neobicinuită arunca corabia în toate părțile, ca o coajă de nucă. Rugăciunea sfântului potolește viforul mării și ajung cu bine la Ierusalim.

La întoarcere, corăbierii doresc să se abată prin alte ținuturi pentru a câștiga mărfuri, și, deși li se poruncise de cătră sfânt să-l ducă direct acasă, dormind el, întorc pânzele îndreptând corabia în altă direcție. Dar minune, cu toate acestea, ajung la locul dorit de sfânt și nu unde intenționau ei.

Pe acele vremi împărăția Maximin și Deoclețian, cari persecutau amar pe creștini. Acesta din urmă aruncă și pe Nicolae, devenit acum arhiereu în Mira Licheei, în închisoare, fiindcă refuză să se închine idolilor. Scapă abia sub Constantin cel mare. Mai face de două ori cunoștință cu închisoarea odată chiar din ordinul împăratului, pentru că îi aplicase un corectiv lui Arie la sinodul ecumenic dela Nicea dela 325.

Pentru ținuta sa prea agresivă față de eretici este din nou aruncat în închisoare. Dar, pe de toți cinstitul arhiereu nu-l mai încă eau zidurile temnițelor, și când îl găsesc păzitorii dimineața cu evanghelia în mână și

„Iisus“ numele Mântuitorului.

„Ea va naște fiu și vei chema numele lui „Iisus“, căci el va mântui pe poporul său din păcate“.

Matei 1, 21.

Iosif logodnicul fecioarei Maria nu aflase încă nimic de harul ceresc, revărsat asupra viitoarei sale soții. Fericirea supranaturalei zămisliri a dumnezeescului prunc în pântecel ei, eră o taină cu osârdie păstrată. În conștiința nevinovăției ei dăinuia convingerea, că la timpul oportun cerul se va îngriji de protecția trimisului său. La câteva luni abia Iosif observă, că Maria poartă în pântec. Are prea multe dovezi asupra calităților ei sufletești, decât s'o creadă capabilă de păcatul necredinței. O stimează prea mult, decât s'o expună bărfelilor, eventual rigorilor legii.

După o îndelungată luptă internă în minte i se încuibă totuși gândul

părăsirii. E tocmai pe punctul de a-l realiza, când cerul îi desvăluie și lui marele mister al incarnațiunii Fiului lui Dumnezeu, primind porunca de a proteja pe Maria, și a numi pe nou născutul: „Iisus“, căci el va scăpa pe popor din păcate. În suflet i se face lumină, bucuria distincției cerești insuflă bătrânețelor lui vigoarea trebuitoare, pentru îngrijirea divinului vlăstar.

Tatăl ceresc prin Iosif anunță lumii, că Mântuitorul se va chema Iisus. Un nume slăvit care cuprinde întreg adâncul dragostei divine față de oameni. Dar cine ar putea cuprinde mai frumos și expresiv înălțimea acestui nume, decât a făcut-o apostolul Pavel în epistola către Filipeni: — „Iisus“ — s'a golit pe sine, a luat chip de rob, făcându-se oamenilor asemenea și la înfățișare dovedindu-se ca un om.

S'a smerit, pe sine, ascultător făcându-se până la moarte — și încă moarte pe cruce. Pentru aceea și Dumnezeu l-a prea înălțat și i-a dăruit lui numele, care este mai presus de orice nume: „Ca întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece al celor cerești și al celor pământești și al celor de desubt“. 2, 7-10.

În aceste cuvinte ne este dată originea, temeiul și întreaga mărire a acestui nume.

El vine din ceriuri. Îl vestește îngerul întâi Mariei, apoi lui Iosif. Dumnezeu însuși îl dă Fiului Său. Singur Tatăl cunoaște deplin pe Fiul, El singur îi poate da numele corăspunzător ființei.

Temeiul pe care Dumnezeu numește astfel pe Fiul, ni-l dă apostolul Pavel în ideea, că Tatăl voește să înalțe pe Fiul în măsura, în care acesta s'a umilit în misterul incarnațiunii și al morții pe cruce. Dum-

nezeu fiul prin adâncă sa umilire preamărește nespun pe dumnezeescul său părinte, drept răsplată Tatăl îi dă numele Iisus. Iată o împrejurare care dă acestuia o deosebită importanță și amploare.

Într'adevăr este deasupra tuturor numelor prin minunatele perfecțiuni pe cari le reprezintă.

El înseamnă înțelepciunea și sfințenia, bunătatea și puterea, îndurarea și iubirea lui Dumnezeu — toate desăvârșirile, cari au conlucrat la mântuirea noastră; El înseamnă toate darurile și virtuțile sf. Duh, cari servesc la sfințirea sufletelor, fiindcă noi pe toate aceste numai din belșugul lui Iisus Hristos, ca izvorul lor nesecat le putem primi. În fine toate oficiile pe cari Fiul lui Dumnezeu a trebuit să le intrunească în persoana sa, ca Mântuitor: de învățător, păstor arhiereu, părinte etc.

Este deasupra tuturor numelor

cu omoforul pe umeri, fără să i le fi putut aduce cineva se cutremură și îi dau drumul. Îl găsim apoi scăpând oamenii din năpastă, plesnind barda din mâna călăului, când era să rezeze capete nevinovate, scăpând dela perzare generalii împărăției, acuzăți pe nedrept de intrigăria, ome-nească, pentru părtinire și răzvrătire contra stăpânirii, mântuie ținuturi întregi din gura foamei.

Pentru toate aceste fapte și altele, cari nu pot fi înșirate aici, este ridicat de Biserică în șirul sfinților, a eroilor virtuților creștine, și dat de pildă tuturor creștinilor până în ziua de azi.

El a fost și patronul fericitului nostru episcop Nicolae Ivan, a cărui pomenire o săvârșim, astăzi. Virtuțile patronului au lucrat din belșug în sufletul marelui arhieru, pe care l-am pierdut la începutul acestui an. Și dacă oamenii sunt a se judeca după faptele lor, despre părintele nostru Nicolae Ivan are ce înregistra istoria bisericii din această eparhie.

Dacă ne aducem aminte de situațiunea, mai mult ca modestă, a bisericii noastre din Cluj înainte de păstoria sa, în comparație cu ceea ce este și vedem azi, nu putem decât să ne descoperim și închinăm odânc și cu recunoștință memoriei lui. Înregistrat de Dumnezeu cu o minte clară și sănătoasă până la moarte, și cu o râvnă neîntrecută și neobicinuită, a purtat biserica sa din biruința în biruință. Sălășluit la Cluj, întâi într'un vagon din gară, apoi într'un vagon adusă dela Sibiu, apoi într'o cameră din Piața Unirii, reușește încă în primul an al conducerii sale, până nu era episcop, să cumpere reședința din Str. Iuliu Maniu 31, cu bani rezultați dintr'un schimb de coroane pe cari alții i-ar fi trecut fără vorbă în patrimoniul lor propiu. Cumpără în al doilea an cu ajutor dela Stat, a patra sa reședință din Str. Iuliu Maniu 36, și ne aduce după multe alergări și stăruinți în reședința măreață de astăzi, care a fost a cincina și ultima, punând episcopia Clujului la locul ce i se cuvine.

Din biserica mică din deal ne duce întâi la biserica mai prezentabilă a Sfântului Nicolae din Calea Regele Ferdinand, și nu se odihnește până nu termină această mare catedrală, în care ne-a dat Domnul să ne închinăm azi cu toată vrednicia.

Intemeiază tipografia și librăria eparhială, înființează Academia teologică, mai întâiu într'o casă cu chirie dela primărie și apoi în casele proprii din Strada Avram Iancu 6 și Strada Iașilor 14. Câștigă pentru viitoarea academie intravilanul mare din Calea Regele Carol 29.

Veți spune poate cum spun de altfel mulți, că a fost un bun gospodar. Dacă ar fi fost numai un bun gospodar și-ar fi mărit și avutul său cel puțin în proporția cum a crescut averea bisericii. A fost însă un om cu mult suflet pentru toate interesele bisericii și neamului său. N'a căutat nicicând numai ale sale. Când a complectat corpul didactic dela Academia noastră teologică a căutat cele mai bune elemente, pe cari le-a găsit în eparhie și în afară de eparhie. Când și-a complectat Consistorul asemenea a căutat oamenii, cari după a sa părere erau mai potriviți, fără să răsplătească nu știu ce interese familiare, sau electorale, cum durere se întâmplă de multe ori. Prin urmare a căutat, după cât i-a stat, în puțină omeniește, să fie și drept.

Dacă vă voi spune iubiților creștini, că înafară de faptul că Nicolae Ivan a lăsat toată averea sa bisericii sale până într'un ban, deși avea moștenitori direcți, a mai dat anual ajutoare din punga sa cam 70.000 Lei în fiecare an văduvelor, studenților săraci și lipsiți, săracilor, vom constata că a fost și milostiv. A mai fost milostiv și atunci, când își lua befigașul și aterga personal pela autorități ca să câștige sau să mântuie o slujbă pentru un Român oropsit și năcăjit. Eu cred că biletele sale de intervenție ar constitui azi multe volume, dacă le-ar aduna cineva și desigur mai multe, decât câte zile a petrecut în episcopat. Știu cazuri când intervenția sa a mân-

tuit oameni dela ruina materială. Și știu cazuri, când intervenția sa peste noapte, a mântuit familii de rușine, părinți de desperare, și moarte, la care era să-i arunce poate vina lor proprie. A lăsat în urmă o activitate plină de roade. Zeci de biserici noi au fost sfințite de el. Știa singur să jertfească și știa să îndemne și pe alții la jertfe. N'a fost om de partid, dar n'a fost cauză națională, pe care să n'o sprijinească. Dacă ai dorit un conducător în blocul românesc în el l-ai găsit, dacă ai înființat o asociație religioasă, ca de exemplu Frăția Ortodoxă, era de față, — dacă dedea-i expresiune protestelor anti-revizioniste, el era cel mai mare protestator. Totdeauna și pretutindeni de față, unde era de apărut un interes național și-a purtat trupul chinuit de boale zece ani, pentruca disparând dintre noi, să ne lase pilda vieții sale plină de râvnă, de muncă neadormită, și să lase posterității drumurile croite înspre mărirea bisericii sale. Ori piața aceasta măreață și românească nu este opera lui?

În urmare mare este durerea credincioșilor noștri pentru pierderea lui și venerațiunea neprecupețită.

Avem o singură mângâiere, că bunul Dumnezeu ne-a dat o nouă dovadă de dragostea sa, când ne-a trimis un nou biruitor al norodului, prin fapte creștine, un nou Nicolae,

în persoana P. S. Sale Episcopului Nicolae Colan.

Când l-am întâmpinat la Copsa astăvară i-am comunicat P. Sf. Sale că, aici la Cluj, îl așteaptă dragostea unui cler și popor întreg fără de excepțiuni. Azi, când își serbează între noi prima zi onomastică, nu pot să nu constat, că întregul popor și cler, ceice îi pot aduce personal omagiile ca și cei ce sunt departe de aici, îl încunjură azi ca un zid cu îndoită încredere și dragoste. Și fiindcă alt dar nu-i poate face, îi oferă această putere a creștinismului: dragostea, în dar, rugând pe Bunul Dumnezeu să-i dea putere, și din mila Sa nemărginită, pentru a purta Biserica noastră dreptmăritoare la o mai departe propășire și înaintare. Ca pomul cel miraculos conturat de regretatul Episcop Nicolae Ivan să-și primească desăvârșirea, coroana și florile din mâna P. Sf. Episcop Nicolae Colan, pentru mărirea Bisericii și a nației române.

Întru mulți ani Stăpâne!

Comemorarea din sala eparhială.

După masă la ora 4 a avut loc în sala eparhială o ședință comemorativă organizată de societatea studenților dela Academia teologică. Asistă un public ales, în frunte cu P. S. Episcop Nicolae Colan. Amănunte în numărul viitor.

CONFERINȚE PASTORALE

Conferința preoților din protopopiatul Huedinului.

În acest an conferința de toamnă a preoților din tractul Huedin, s'a ținut în parohia Aghireș, în ziua de 22 Noemvrie a. c. La orele 9 a. m., începe sf. Liturghie săvârșită în sobor în frunte cu păr. protopop A. Munteanu. La sfârșit a predicat Pr. Petru Pop. Apoi s'a servit un parastas pentru odihna marilor Arhipăstori Andrei, Ioan și Nicolae, precum și a Pr. Traian Galu din Rogojel, decedat decurând.

Imediat după masă, la locuința

parohului local, păr. protopop deschide conferința intimă și prin cuvinte alese arată ultimele evenimente prin cari a trecut tractul. Apoi cu regret anunță trecerea la cele vecinice a celui ce a fost Pr. Traian Galu, membrii conferinței prin ridicare, exprimând odihnă vecinică. Amintește apoi întâmplările din ultimul timp între cari și nesocotitul discurs dela Milano, care a născut reacția întregii suflări românești, la care în chip fericit biserica a conlucrat ca și în trecutul marilor noastre momente de afirmare națională.

prin drepturile pe cari le împrumută. Dumnezeu Tatăl dându-i Fiului numele „Iisus“ îl prezintă ca Mântuitor al lumii — îi încredințează misiunea de a restabili cinstirea lui pe pământ — îl face stăpân peste oameni, punându-i în mână soarta lor — după hotărârea lui iadul se va închide și ceriul se va deschide. Cine rostește numele Iisus, trebuie să se gândească la un rege, în fața căruia trebuie să se supună toți oamenii, pentru a-și primi încoronarea vieții, sau a asculta sentința de moarte.

Când profetul Isaia vestește lumii, că pruncul ce se va naște, va fi numit: făcător de minuni, sfătuitor, Dumnezeu puternic, părinte al viitorului, principe al păcii, accentuează toată mărirea pe care o cuprinde în sine numele Iisus.

E făcător de minuni, — toată viața pământească a lui Iisus este un lanț neîntrerupt de minuni. Este

o minune a minunilor, misterul unirii celor două naturi în persoana sa.

E sfătuitor — în calitatea lui de Mântuitor, prin cuvânt și acțiune călăuzește pașii omenirii pe drumul luminii, pe drumul vieții de veci.

Este puternic — a învins moartea, a sfărâmat puterea iadului, a nimicit păcatul.

Este păzitor al celor viitoare — prin jertfa pe cruce răscumpără neamul omenesc.

În fine principe al păcii — prin sângele său împacă ceriul cu Pământul.

Toate numele glorioase date lui de sf. Scriptură, sunt numai raze cari încercuiesc numele lui Iisus ca o coroană luminoasă.

Numele „Iisus“ exercitează o miraculoasă influință asupra celor ce cred în el. Luminează când este binevestit, — întărește când este obiect al nădejzilor — este balsam alinător în necazuri.

Cum a fost posibil, ca puternica lumină a credinței, să se împrăștie atât de repede pe întreaga suprafața Pământului? Numai prin vestirea numelui lui Iisus. Prin acest nume sfânt, luminos ca o faclă am fost conduși din întunericul necredinței, la lumina adevărului.

Luminând el întărește. Nu ne simțim capabili a înfrunta chiar și moartea când gândim la ceea ce înseamnă acest nume?

Nu există un mijloc mai bun pentru întărirea sufletului. Nimic nu este mai propriu înălțării puterilor spirituale, nimic nu împrumută atâta tărie virtuții, decât acest nume. Pe drept cuvânt spune un teolog contemporan: „Iisus este guriile mele miere, urechilor mele o sublimă melodie, iar inimii mele plăcută locuință“.

Suntem triști destul ca numele lui să pătrundă în inimă și de acolo să ajungă de buze: îndată ce-l vom

roști norii vor dispărea și buna dispoziție va reveni. Au este vre-o ispită, pe care cu ajutorul lui să nu o putem învinge, sau suferință pe care să nu o putem supune.

A căzut cineva într'un greu păcat și este amenințat cu prăbușirea, să cheme numai numele Lui și îndată se va trezi la o nouă viață.

Da, prin numele Lui sufletele noastre sunt în posesiunea unui admirabil mijloc de întărire, de reconfortare morală, de rezistență în fața încercărilor, de ridicare din cădere, de viețuire demnă și plină de lumină.

Acest mijloc nu trebuie neso-cotit în nici o împrejurare. Permanent uzitându-l vom ajunge a-i înțelege din ce în ce mai mult valoarea. Chemarea numelui lui Iisus ne ajută fiindcă denotă și din parte-ne credința neclintită și nădejdea în eficacitatea intervenției lui.

Prof. Dr. L. G. MUNTEANU

A urmat critica asupra serviciului divin și a prediciei. S'a citit din partea Pr. Fâșcu și Crainic tema despre mortalitatea copiilor între 7 și 12 ani. Concluzia a fost că dacă există, nu poate fi altă cauză decât, lipsa de alimentație și boalele ereditare. Se impune o asistență medicală mai intensivă. Preotul Petru Pop citește tema „Rolul preotesei în viața satelor

La școala primară Pr. Matei citește conferința despre Născătoarea de Dumnezeu, iar Pr. Moldovanu despre Post, înaintea unui public numeros. A fost un timp când în Agihireș românii ortodocși n'aveau unde să se roage. Bunul Dumnezeu le-a ajutat de au o modestă biserică și un preot în persoana lui V. Fâșcu, care de 5 ani se roagă și muncește cu râvnă. **Pr. PETRU POP**

INFORMAȚIUNI

MULȚUMIRI. P. S. Sa Episcopul Nicolae al Clujului aduce pe această cale cele mai călduroase mulțumiri și trimite arhierestii binecuvântări tuturor P. C. preoți cari l-au cinstit cu urări de bine cu prilejul zilei Sfântului Nicolae.

Omagiu P. S. Episcop Nicolae Colan. Numărul din urmă al Revistei teologice, eșit de curând pe o întindere de 150 pagini, este închinat P. S. nostru Episcop Nicolae Colan. Fostul director al excelentei publicații sibiene este omagiat de condeie viguroase în articole frumoase și entuziaste, pentru activitatea prodigioasă desfășurată în atâtea domenii și cu atâtea rezultate strălucite. Din aceste pagini de închinare figura Episcopului nostru se desprinde aproape nouă, cu aspecte nebănuite și surprize de înedit, ce uimesc și jarmecă. Citindu-le, îți dai seama cât de mult trebuie să se felicite eparhia noastră, pentru marele noroc de a-l fi ales ca urmaș al neuitatului ctitor Nicolae Ivan. Avem de acum un prețios izvor de informație biografică, la care putem apela pentru cunoașterea operei săvârșită de P. S. nostru înainte de ocuparea scaunului vlădicesc.

Noul redactor al Revistei teologice, tânărul diacon Grigorie T. Marcu, merită toate laudele pentru această inspirație fericită. Talentul și hărnicia lui au trecut cu succes remarcabil cel dintâi examen în demnitățile, ce i le-a lăsat P. S. nostru Episcop Nicolae. Vom reveni.

Comunicat. Duminică 13 Decembrie crt. va fi desvelirea statuii părintelui Vasile Lucacu în Satu Mare. Dorim, ca la acea serbare să participe cât mai mulți preoți și credincioși de ai sfintei noastre Biserici.

Consiliul eparhial.

Călugărițe infirmiere. Se știe, că la Cluj s'a înființat o mănăstire de maici, în care să se formeze surori de caritate pentru clinicile și spitalele noastre, unde astăzi funcționează străine de neam și lege. Gândul frumos al decedatului Episcop Nicolae Ivan răspunde unor mari interese ortodoxe. Dificultățile inițiale sunt fatale și numeroase, cre-

dem însă că prin grija atentă a P. S. nostru Episcop Nicolae ele vor putea fi reduse rând pe rând. Aflăm acum, că și în București s'a înființat un institut de călugărițe infirmiere numit „Acoperământul Maicii Domnului“, pus sub direcția maicei Teodosia Gologan. I. P. S. Patriarhul Miron vizitând institutul s'a interesat de funcționarea lui și a dat îndemnuri calde pentru o muncă intensivă și devotată.

Congresul teologic dela Atena. Săptămâna trecută a avut loc în capitala Greciei congresul teologilor ortodocși. Din România a participat o delegație de profesori ai Facultăților noastre teologice, cari au luat parte activă la desbaterile extrem de interesante și de mare însemnătate pentru ortodoxie. Congresul s'a ocupat de probleme mari ale creștinătății ortodoxe din vremea de azi și de condițiile de pregătire a unui sinod ecumenic. Cu cât întâlnirile acesteia dintre teologii Bisericilor ortodoxe vor fi mai dese, cu atât mai mult ne vom apropia de marele ideal ce încălzește sufletul tuturor ierarhilor dreptcredincioși. Patriarhia română trebuie să stea în fruntea mișcării, concentrând în jurul ei toate eforturile de realizare.

Fondul bisericesc din Bucovina. Este cunoscută criza gravă în care a ajuns vestitul fond religios al bisericii bucovinene, din cauza presiunii economice a ultimilor ani. Sistemul de exploatare a pădurilor, cari constituie venitul general al fondului, a fost schimbat de noua cărmnire bisericească. Bugetul întocmit de d. ministru V. Sassu în acord cu I. P. S. Mitropolit Visarion a asigurat echilibrul dintre venituri și cheltuieli, prevăzând și un excedent de 56 milioane Lei, destinat construcțiilor de biserici, instituțiilor culturale și de binefacere.

Condamnat pentru rebeliune. Tribunalul din Turda a judecat un proces de rebeliune ce iese din comun. Acuzat eră preotul unit Vasile Lupu din Copăceni, care instigase satul contra învățătoarei ortodoxe de acolo, încercând cu ajutorul câtorva rățăciți, s'o scoată cu forța din școală și din sat. Cauza acestei agresivități eră ura confesională. Șeful învățătoarei ultragiutate, director la aceeaș școală a reclamat în justiție. După deliberări ample, Tribunalul a condamnat pe preot la 15 zile închisoare și 5000 Lei amendă, iar pe complicitii lui la pedepse ce variază între 5-15 zile temniță, deasemenea li s'a suspendat tuturora drepturile civile și politice pe timp de 3 ani. Cazul este profund regretabil. Sentința Tribunalului poate servi însă ca un avertisment tuturor semănătorilor de vrajbă confesională.

BIBLIOGRAFIE

Dr. O Bucevschi. „Intoleranța și toleranța bisericii“ 1936, în 8°, 40 p. (Extras din revista „Misionarul“ Nr. 7-8 1936).

Bisericii i se impută descori că e intolerantă, că nu vrea să țină seamă de „evoluție“, de noile „studii“, de noile „împrejurări de viață.“ În ce privește învățătura bisericii se poate admite „toleranță?“ Pot exista mai multe biserici creștine? Răspunsul nu poate fi decât unul. Există o singură biserică creștină. Iisus Hristos n'a putut întemeia decât o singură biserică. În sens strict dogmatic nu există mai multe biserici creștine. Există una singură. Dar care e aceasta, căci azi fiecare confesiune creștină se pretinde adevărată? „Adevărata biserică a lui Hristos e aceea care a păstrat, păstrează și învață cu curăție și întregime până azi doctrina Bisericii vechi ecumenice și-i rămâne credincioasă întru toate.“ Singura biserică a cărei învățatură a rămas intactă, conservând întreaga doctrină a lui Hristos așa cum a fost fixată de sinoadele ecumenice, e cea ortodoxă. Iisus Hristos, n'a putut întemeia decât o singură biserică. N'a venit să întemeieze „biserici“ ci o biserică.

Mântuitorul n'icicând n'a spus ucenicilor săi „Mergeți și răspândiți o parte din învățatură, ci răspândiți toată învățătura.“

În aceasta constă intoleranța bisericii.

Ea nu cedează nimic și nici nu adaugă nimic la învățătura creștină, ci păstrează doctrina bisericii ecumenice din primele veacuri ale creștinismului.

Intoleranța dogmatică a bisericii noastre, n'a cauzat n'icicând intoleranță în raport cu celelalte culte. Ortodoxia a fost foarte tolerantă cu toate cultele. Ortodoxismul agresiv e e irealitate. Meritul ortodoxiei e că tolerantă în raporturile sale sociale, a rămas intolerantă în ce privește apărarea adevărurilor de credință.

I. E. N.

POSTA REDACȚIEI

Pr. H. B. în M. M. Subiectul e prea îndepărtat de preocupările gazetei. Vă păstrăm manuscrisul.

Pr. I. V. în Ch. O vom publica de îndată ce ne va îngădui spațiul prea redus.

Pr. P. P. în P. Acelaș răspuns.

Pr. V. L. Articolul cere un vestmânt nou spre a eși în publicitate.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 7554/1936.

Comunicat.

Congresul Asociației Clerului „Andrei Șaguna“, ținut la Turda în 3 Noembrie a. c., a reclamat încasarea taxelor de membri dela toți preoții din Metropolia noastră, pentru ca să poată face față trebuințelor în legătură cu posibilitățile de activare ale Asociației. Apreciind această justă cerere a Asociației, Consiliul nostru a hotărât ca să se încaseze dela fiecare preot taxa de 50 Lei pe an în luna Decembrie pentru anul 1936, — și a încasa în viitor aceste taxe în fiecare an. Din anumite considerații resțanțele pentru anii trecuți nu se vor mai încasa. Aducem aceasta la cunoștința preoției spre știre și orientare.

Cluj, la 5 Decembrie 1936.

Consiliul eparhial.

Oficiul Parohial ort. rom. Nadășu.

Nr. 141/1936.

(39) 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de cântăreț bisericesc din parohia Nadășu, protopopiatul Huedin, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Uzufuctul după 6 jug. 1134 st. p. sesiune cantorală, pământ arător, fânaș și pădure.

2. Venitul stolar obicinuit.

Candidații își vor înainta cererea însoțită de diploma de cântăreț, P. O. oficiu protopopesic din Huedin, în termenul legal.

Nadășu, la 12 Noembrie 1936.

Dumitru Păltinean, Dumitru Boboș, paroh, preș. cons. par. epitrop.

Nr. 893/1936.

Văzut: Aurel Munteanu, protopop.

Oficiul Parohial ort. român al Dejului.

Nr. 76/1936.

(40) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de cântăreț dela biserica ortodoxă română a Sfinților Arhangeli din orașul Dej se publică concurs în „Renașterea“ cu termenul de 20 Decembrie 1936, ora 12 din zi.

Venitele cantonale din parohie sunt următoarele:

1. Locuință în natură în casa parohiei din Strada Codrului Nr. 22.

2. Sesiune cantorală în întindere de 3½ jug. pământ arător de prima calitate.

3. Venite din stolele obicinuite.

4. O remunerație lunară dela oficiul protopopesic unde este obligat să facă serviciu de împiegat-conșt.

Candidații își vor înainta până la termenul de 20 Dec. a. c. cererile de concurs însoțite de actele necesare: diploma de cantor, certificat școlar, estras de botez și naștere și certificat de moralitate dela preotul său apoi dovada că și-a făcut stagiul militar. În acest termen se vor prezenta în parohie pentru a cânta în biserică.

Vor fi preferați candidații cu cunoștințe muzicale mai avansate așa ca să fie în stare să înființeze și conduce un cor.

Dej în 15 Noembrie 1936.

Zaharie Man Mihul Alexu paroh, preș. cons. par. epitrop.

Nr. 1078/1936.

(41) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru ocuparea unui post de preot în comuna Ferești și filia Cornești jud. Maramurăș, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Veniturile sunt:

1. Salariul dela Stat.

2. Stolele obișnuite.

3. Producția terenurilor din curtea bisericilor. Ferești și Cornești, plus producția de pe o bucată de pământ în suprafață de ¼ jug.

4. Eventuale ale beneficii.

Concurenții vor prezenta acestui oficiu, deodată cu documentele de concurs recerute și actul de invoie a P. S. Sale, fără de care cererea nu po-te fi luată în considerare.

Prezentarea în parohie a candidatului se poate face numai cu prealabila avizare a acestui oficiu

Cornești, 24 Septembrie 1936.

Oficiul protopopesic în înțelegere cu consiliul parohial.

Mihail Munteanu, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.